

การฝึกยกระดับฝีมือ

หลักสูตร วิทยากรต้นแบบ : การผลิตข้าวตามมาตรฐาน การผลิตข้าวอย่างยั่งยืน SRP (Master Trainer Program on Rice Production under the Sustainable Rice Platform Standards)

รหัสหลักสูตร 0929996260101

สาขาอาชีพ การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ

ระดับหลักสูตร ระดับสูง (High)

กองพัฒนาผู้ฝึกและเทคโนโลยีการฝึก

กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

ผู้อนุมัติหลักสูตร	นางสาวบุปผา เรืองสุด อธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	
วันที่อนุมัติ...๒ ๖/ต.ค./๒๕๖๙...	จำนวน...8...แผ่น	ปรับปรุงครั้งที่ ...../.....

การฝึกยกระดับฝีมือ
หลักสูตร วิทยากรต้นแบบ : การผลิตข้าวตามมาตรฐานการผลิตข้าวอย่างยั่งยืน SRP
(Master Trainer Program on Rice Production under the Sustainable Rice Platform Standards)
รหัสหลักสูตร 0929996260101
สาขาอาชีพ การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ
ระดับหลักสูตร ระดับสูง (High)
กองพัฒนาผู้ฝึกและเทคโนโลยีการฝึก กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

1. วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้รับการฝึกมีความรู้ ทักษะ ตลอดจนทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงานเป็นวิทยากรต้นแบบ : การผลิตข้าวตามมาตรฐานการผลิตข้าวอย่างยั่งยืน SRP โดยสามารถ

1.1 ปฏิบัติงานผลิตข้าวตามเกณฑ์มาตรฐานการผลิตข้าวอย่างยั่งยืน SRP ได้

1.2 ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสำหรับการผลิตข้าว

1.3 วิเคราะห์ดิน วางแผนปฏิทินการผลิต คำนวณต้นทุน และบันทึกข้อมูลแปลงนาผ่านระบบดิจิทัลได้อย่างเป็นระบบ

1.4 ปฏิบัติงานในแปลงนาโดยคำนึงถึงความปลอดภัยจากการใช้สารเคมี (PPE) สิทธิแรงงาน และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

1.5 วางแผน บันทึก วิเคราะห์ และบริหารจัดการแปลงนาได้อย่างเป็นระบบ

1.6 วางแผนการสอน เตรียมการสอน วัดและประเมินผลการสอนได้

2. ระยะเวลาการฝึก

ผู้รับการฝึกจะได้รับการฝึกทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ โดยหน่วยงานสังกัดกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ระยะเวลาการฝึก จำนวน 30 ชั่วโมง

3. คุณสมบัติผู้รับการฝึก

3.1 มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป

3.2 เป็นเกษตรกรผู้ปลูกข้าว หรือผู้ที่ปฏิบัติงานในภาคเกษตรกรรม

3.3 สามารถใช้งานสมาร์ทโฟนหรือเครื่องมือดิจิทัลขั้นพื้นฐานได้

3.4 มีสภาพร่างกายที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกและสามารถเข้ารับการฝึกได้ตลอดหลักสูตร

4. คุณสมบัติวิทยากร

4.1 เป็นผู้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในสาขาที่เกี่ยวข้อง

4.2 ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรด้านเทคนิคการสอนงานหรือมีประสบการณ์ด้านการสอน

4.3 เป็นผู้ที่ได้รับการพิจารณาให้ขึ้นทะเบียนรายชื่อวิทยากรของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

5. วุฒิบัตร

ชื่อเต็ม : วุฒิบัตรวิทยากรต้นแบบ หลักสูตร วิทยากรต้นแบบ : การผลิตข้าวตามมาตรฐานการผลิตข้าวอย่างยั่งยืน SRP

ชื่อย่อ : ววบ. วิทยากรต้นแบบ : การผลิตข้าวตามมาตรฐานการผลิตข้าวอย่างยั่งยืน SRP

ผู้รับการฝึกต้องมีระยะเวลาการฝึกอบรมตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 และผ่านการประเมินผลทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติรวมกันตามเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 จึงจะถือว่าผ่านการฝึก และได้รับวุฒิบัตรจากกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

6. หัวข้อวิชา

รหัสวิชา	หัวข้อวิชา	ชั่วโมง	
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	โมดูลที่ 1 การเตรียมความพร้อมก่อนการเพาะปลูก		
0922630101	หลักการข้าวยั่งยืน	0.5	0
0922630301	การวางแผนรอบการผลิต	1	0
0922630302	การเลือกพื้นที่เพาะปลูก	1	0
0922630102	การบันทึกข้อมูลเกษตร	1	1
0922630303	การวิเคราะห์ดิน	1.5	0
0922630304	การเลือกเมล็ดพันธุ์ข้าว	0.5	1.5
0922630305	การปรับพื้นที่นา	1	1.5
0922630103	สิทธิแรงงานในภาคเกษตร	0.5	0
	โมดูลที่ 2 การปฏิบัติในแปลงนาช่วงการเพาะปลูก		
0922630306	การจัดการน้ำในแปลงนา	1	2
0922630307	การจัดการธาตุอาหาร	1	2
0922630308	การกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) และความปลอดภัยในการใช้สารเคมี	1.5	2.5
	โมดูลที่ 3 การปฏิบัติช่วงเก็บเกี่ยวและหลังเก็บเกี่ยว		
0922630309	การประเมินการเก็บเกี่ยว	1.5	0
0922630310	การจัดการรถเกี่ยวข้าว	0.5	1
0922630311	การจัดการเศษวัสดุเหลือใช้และระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน	1	1
0922630104	เทคนิคการถ่ายทอดองค์ความรู้	1	2
0922639901	การวัดและประเมินผล	0	1
รวม		**14.5**	**15.5**
		30	

หมายเหตุ : หัวข้อวิชาจะกำหนดเป็นรายโมดูล โดยสามารถเลือกฝึกอบรมให้เหมาะสมตามฤดูของการทำนาข้าว

7. เนื้อหาวิชา

โมดูลที่ 1 การเตรียมความพร้อมก่อนการเพาะปลูก

0922630101 หลักการข้าวยั่งยืน (0.5 : 0)

วัตถุประสงค์รายวิชา

เพื่อให้ผู้รับการฝึกมีความรู้เกี่ยวกับหลักการและประโยชน์ของการทำนาข้าวแบบยั่งยืน

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับหลักการและประโยชน์ของการทำนาข้าวแบบยั่งยืน มาตรฐานการผลิตข้าวอย่างยั่งยืน SRP ข้อกำหนดเบื้องต้น

0922630301 การวางแผนรอบการผลิต (1 : 0)

วัตถุประสงค์รายวิชา

เพื่อให้ผู้รับการฝึกมีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนรอบการผลิต

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับการออกแบบปฏิทินการเพาะปลูกที่เหมาะสมกับพื้นที่ของตนเอง โดยวางแผนรอบการผลิต (Production Cycle) ให้สอดคล้องกับสภาพอากาศ น้ำ ปุ๋ย ศัตรูพืช และความต้องการของตลาด เพื่อลดความเสี่ยงและลดต้นทุน

0922630302 การเลือกพื้นที่เพาะปลูก (1 : 0)

วัตถุประสงค์รายวิชา

เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับการประเมินความเหมาะสมของพื้นที่เพาะปลูกของตนเองต่อพันธุ์ข้าวที่ต้องการปลูก โดยใช้ข้อมูลดินสภาพแวดล้อม น้ำ และความเสี่ยงโรคแมลง เพื่อเลือกพันธุ์ที่เหมาะสมที่สุด ลดต้นทุน ลดความเสี่ยง และเพิ่มโอกาสผลผลิตมีเสถียรภาพ

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ GIS Mapping เพื่อระบุพิกัดแปลงนาและวิเคราะห์พื้นที่เสี่ยงผ่านโปรแกรม Dragonfly application

0922630102 การบันทึกข้อมูลเกษตร (1 : 1)

วัตถุประสงค์รายวิชา

เพื่อให้มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูลเกษตร

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูลแปลงนาอย่างเป็นระบบ (การกรอกข้อมูลภายในแบบฟอร์มและ application การระบุพื้นที่แหล่งน้ำ การเฝ้าระวังศัตรูพืช การแนะนำการใส่ปุ๋ย การคาดการณ์การเก็บเกี่ยว เพื่อใช้วิเคราะห์ต้นทุน

ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูลเกษตรผ่านโปรแกรม dragonfly application

0922630303 การวิเคราะห์ดิน (1.5 : 0)

วัตถุประสงค์รายวิชา

เพื่อให้ผู้รับการฝึกมีความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ดิน การเก็บตัวอย่างดินเพื่อส่งตรวจวิเคราะห์

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับการเก็บตัวอย่างดินเพื่อทดสอบปริมาณธาตุอาหาร ความเค็มของดิน เพื่อลดความเสี่ยงของผลผลิต และการใช้ปุ๋ยที่เหมาะสมต่อความต้องการของข้าว

0922630304 การเลือกเมล็ดพันธุ์ข้าว (0.5 : 1.5)

วัตถุประสงค์รายวิชา

เพื่อให้ผู้รับการฝึกมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับเลือกเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพและการทดสอบการงอก

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับการเลือกเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ โดยพิจารณาจากข้อมูลแหล่งที่มา อัตราการงอก เพื่อให้ผลผลิตคงที่ ลดความเสี่ยง ลดต้นทุน และเพิ่มรายได้

ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการเลือกเมล็ดพันธุ์ข้าว การทดสอบการงอก

0922630305 การปรับพื้นที่นา (1 : 1.5)

วัตถุประสงค์รายวิชา

เพื่อให้ผู้รับการฝึกมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับวิเคราะห์สภาพพื้นที่นาและวางแผนการปรับระดับพื้นที่นา

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพพื้นที่นาและวางแผนการปรับระดับพื้นที่นา เพื่อให้การไหลเวียนน้ำสม่ำเสมอ ลดความสูญเสียปุ๋ย ลดความต่างระดับของน้ำในแปลงและช่วยให้ระบบจัดการน้ำ / ปุ๋ย / ศัตรูพืช ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ระบบ Laser Land Leveling เพื่อวัดความสูงต่ำของพื้นที่ และวางแผนปรับระดับดิน

0922630103 สิทธิแรงงานในภาคเกษตร (0.5 : 0)

วัตถุประสงค์รายวิชา

เพื่อให้ผู้รับการฝึกมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิแรงงานในภาคเกษตรโดยเฉพาะชาวนา

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับสิทธิแรงงานในภาคเกษตรโดยเฉพาะชาวนา

โมดูลที่ 2 การปฏิบัติในแปลงนาช่วงการเพาะปลูก

0922630306 การจัดการน้ำในแปลงนา (1 : 2)

วัตถุประสงค์รายวิชา

เพื่อให้ผู้รับการฝึกมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับจัดการน้ำในนาข้าวอย่างมีประสิทธิภาพ

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการน้ำในนาข้าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ (เช่น การทำเปียกสลับแห้ง) เพื่อลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก

ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แอพพลิเคชั่นพยากรณ์อากาศเพื่อบริหารจัดการน้ำในแปลงนา

0922630307 การจัดการธาตุอาหาร (1 : 2)

วัตถุประสงค์รายวิชา

เพื่อให้ผู้รับการฝึกมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับจัดการจัดการธาตุอาหารในนาข้าว

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับการอ่านผลค่าวิเคราะห์ดิน และใช้ปุ๋ยเคมีตามสูตรแนะนำ ปริมาณที่แนะนำ และเวลาที่เหมาะสมในการใช้ปุ๋ยพร้อมทั้งสามารถเลือกใช้ปุ๋ยอินทรีย์ที่เหมาะสมต่อความต้องการของดิน

ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการอ่านผลค่าวิเคราะห์ดินเพื่อบริหารจัดการธาตุอาหารในนาข้าว

0922630308 การกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) และความปลอดภัยในการใช้สารเคมี (1.5 : 2.5)

วัตถุประสงค์รายวิชา

เพื่อให้ผู้รับการฝึกมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) และความปลอดภัยในการใช้สารเคมี

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชด้วยวิธีการผสมผสาน (IPM) แทนการใช้สารเคมี และลักษณะของต้นข้าวที่ได้รับการเสียหาย อันตรายจากการใช้สารเคมี การป้องกันอันตรายจากการฉีดพ่นสารเคมี โดยการใช้ชุดอุปกรณ์ป้องกันตนเอง (Personal Protective Equipment (PPE)) และการใช้โดรนฉีดพ่นสารเคมี

ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการสวมใส่เครื่องแต่งกายป้องกันในการใช้สารเคมี ประกอบกับการเปรียบเทียบการใช้สารเคมีในรูปแบบต่าง ๆ สำหรับการกำจัดศัตรูพืช

โมดูลที่ 3 การปฏิบัติช่วงเก็บเกี่ยวและหลังเก็บเกี่ยว

0922630309 การประเมินการเก็บเกี่ยว (1.5 : 0)

วัตถุประสงค์รายวิชา

เพื่อให้ผู้รับการฝึกมีความรู้เกี่ยวกับการประเมินลักษณะของต้นข้าวที่พร้อมสำหรับการเก็บเกี่ยว เพื่อวางแผนรถเกี่ยวข้าวได้

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับการประเมินลักษณะของต้นข้าวที่พร้อมสำหรับการเก็บเกี่ยวเพื่อวางแผนรถเกี่ยวข้าว การให้ความชื้นที่เหมาะสมตามความต้องการของตลาด โดยการใช้ข้อมูลสารสนเทศจากหน่วยงานภาครัฐ และ ข้อมูล remote sensing ร่วมกับข้อมูลที่มี การใช้แอปพยากรณ์อากาศ และข้อมูล เซ็นเซอร์วัดระดับน้ำในแปลงนา

0922630310 การจัดการรถเกี่ยวข้าว (0.5 : 1)

วัตถุประสงค์รายวิชา

เพื่อให้ผู้รับการฝึกมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการจัดการรถเกี่ยวข้าว

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการรถเกี่ยวข้าว การแยกข้าวก่อนนำไปขายตามมาตรฐานข้าวยั่งยืน (SRP verified)

ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการแยกข้าวตามมาตรฐานข้าวยั่งยืน (SRP Verified) โดยการจัดการรถเกี่ยวข้าว

0922630311 การจัดการเศษวัสดุเหลือใช้และระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (1 : 1)

วัตถุประสงค์รายวิชา

เพื่อให้ผู้รับการฝึกมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการจัดการเศษวัสดุทางการเกษตรด้วยวิธีการที่เหมาะสม

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเศษวัสดุทางการเกษตรด้วยวิธีการที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้เกิดการเผาข้าว โดยกิจกรรมที่เหมาะสมได้แก่ การจัดการด้วยการอัดฟางก้อน และกระบวนการทำจุลินทรีย์ย่อยสลายฟางข้าว

ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการทำจุลินทรีย์ย่อยสลายฟางข้าว

0922630104 เทคนิคการถ่ายทอดองค์ความรู้ **(1 : 2)**

วัตถุประสงค์รายวิชา

เพื่อให้ผู้รับการฝึกมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับเทคนิคการถ่ายทอดองค์ความรู้ การวิเคราะห์งานเพื่อสอนการพัฒนาหลักสูตรและการเตรียมการสอน

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับ

1) วิธีการสอน สื่อและการใช้สื่อการสอน เทคนิคและวิธีการสอนแบบบรรยาย เช่น หลักการและวิธีดำเนินการสอน เทคนิคและวิธีการสอนแบบสาธิต เช่น การเขียนขั้นตอนการสาธิต การเขียนใบตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน การเตรียมการสอนแบบสาธิต เป็นต้น

2) วิธีการจัดทำคู่มือผู้สอนเบื้องต้น ประกอบด้วย แผนการสอน ใบข้อมูล ใบทดสอบ ใบเฉลย สำหรับภาคทฤษฎี ใบงาน ใบขั้นตอนการปฏิบัติงาน สำหรับภาคปฏิบัติ และการวัดและประเมินผล

ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับ

1) การสอน การใช้สื่อการสอนเทคนิคและวิธีการสอนแบบบรรยาย เช่น หลักการและวิธีดำเนินการสอน เทคนิคและวิธีการสอนแบบสาธิต เช่น การเขียนขั้นตอนการสาธิต การเขียนใบตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน การเตรียมการสอนแบบสาธิต เป็นต้น

2) การจัดทำคู่มือผู้สอนเบื้องต้น ประกอบด้วย แผนการสอน ใบข้อมูล ใบทดสอบ ใบเฉลย สำหรับภาคทฤษฎี ใบงาน ใบขั้นตอนการปฏิบัติงาน สำหรับภาคปฏิบัติ และการวัดและประเมินผล

0922639901 การวัดและประเมินผล **(0 : 1)**

ประเมินความรู้ ความสามารถของผู้รับการฝึก โดยการทดสอบภาคปฏิบัติ

8. ทักษะที่ได้รับ

ผู้รับการฝึกสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานผลิตข้าวตามเกณฑ์มาตรฐานการผลิตข้าวอย่างยั่งยืน SRP การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสำหรับการผลิตข้าว การวิเคราะห์ดิน การวางแผนปฏิทินการผลิต คำนวณต้นทุน และบันทึกข้อมูลแปลงนาผ่านระบบดิจิทัลได้อย่างเป็นระบบ การปฏิบัติงานในแปลงนาโดยคำนึงถึงความปลอดภัยจากการใช้สารเคมี (PPE) สิทธิแรงงาน และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การวางแผนบันทึก วิเคราะห์ และบริหารจัดการแปลงนาได้อย่างเป็นระบบ

ผู้จัดทำหลักสูตร

1. รศ.ดร.ภูมิสิทธิ์ มหาสุวีระชัย	อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2. นายนที ราชฉวาง	ผู้อำนวยการกลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรและเทคโนโลยีการฝึก กองพัฒนาผู้ฝึกและเทคโนโลยีการฝึก
3. นายดุสิต คชรินทร์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานพัฒนาผู้ฝึก กองพัฒนาผู้ฝึกและเทคโนโลยีการฝึก
4. นางสาวดาราทัด ลิมปัชโยพาส	นักวิชาการพัฒนาฝีมือแรงงานชำนาญการ กองพัฒนาผู้ฝึกและเทคโนโลยีการฝึก
5. จ.อ. ศิวัฒน์ดล ใจสิน	นักวิชาการพัฒนาฝีมือแรงงานปฏิบัติการ กองพัฒนาผู้ฝึกและเทคโนโลยีการฝึก

ลงนาม.....ผู้เสนอหลักสูตร
(นายจิตรพงศ์ พุ่มสอาด)
ผู้อำนวยการกองพัฒนาผู้ฝึกและเทคโนโลยีการฝึก

ลงนาม.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร
(นายสมชาติ สุภารี)
รองอธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

ลงนาม.....ผู้อนุมัติหลักสูตร
(นางสาวบุปผา เรืองสุด)
อธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน